

بازدید ریاست جمهوری از دانشگاه صنعتی شریف

● بنیه اقتصادی کشور، بدون بنیه صنعتی، نمی تواند کار مهمی انجام دهد.

● دانشگاهها می توانند بهترین کانون مشورتی دولت باشند.

چندی قبل حجة الاسلام والمسلمین هاشمی رفسنجانی ریاست جمهوری اسلامی ایران و ریاست شورای عالی انقلاب فرهنگی کشور از دانشگاه صنعتی شریف بازدید نمودند و ضمن شرکت در جلسات اعضای هیأت علمی، دانشجویان و کارکنان این دانشگاه، مسایل و مشکلات و برنامه های دانشگاه صنعتی شریف را مورد توجه قرار دادند. ریاست جمهوری اسلامی ایران در جریان این بازدید و در جمع مدیران و اعضای هیأت علمی دانشگاه صنعتی شریف اظهار داشتند: ارزش این دانشگاه و خدمات آن بر کسی پوشیده نیست. حضور جدی فارغ التحصیلان این دانشگاه در امور کشور، کیفیت تحصیل و ظرفیت خوب علمی و تحقیقی شما را همه می دانند و همه علاقمند هستند به نحوی با این دانشگاه همکاری داشته باشند. نکته ای که برای دانشگاهها- خصوصاً این دانشگاه- اهمیت دارد، مقطع فعلی جامعه ما است. در این مقطع، نقش دانشگاه صنعتی شریف خیلی می تواند مایه امید باشد... امروز ما یک حرکت خیلی جدی را در جهت تحکیم بنیه اقتصادی شروع کرده ایم و می دانیم که بنیه اقتصادی کشور، بدون بنیه صنعتی، نمی تواند کار مهمی انجام دهد... اگر دانشگاههای ما- به خصوص دانشگاههای صنعتی- نتوانند آینده کشور را تأمین کنند، اساسی ترین عنصر موفقیت ما سست و ضعیف خواهد شد.

قبل از سخنرانی ریاست جمهوری، دکتر صالحی رییس دانشگاه صنعتی شریف، طی سخنانی ابتدا حضور ریاست جمهوری را در دانشگاه صنعتی شریف خیرمقدم گفته و این بازدید را طلیعه آینده روشتری برای دانشگاه دانستند. سپس در مورد دو فعالیت عمده دانشگاه، یعنی آموزش و پژوهش، چنین اظهار داشتند: ما در ابعاد آموزشی و پژوهشی، به لطف خدا و به همت عزیزان حاضر در دانشگاه، توانسته ایم موفقیت های چشمگیری را بدست بیاوریم. به عنوان مثال، بیشترین بودجه تحقیقاتی را در بین دانشگاه های کشور داشته ایم و تعداد پروژه های تحقیقاتی که توسط استادان انجام می گیرد- غیر از پروژه هایی که در ارتباط با فوق لیسانس و دکتری می باشد- نیز بیشترین تعداد پروژه ها در بین دانشگاه های کشور بوده است.

دکتر صالحی در مورد مشکلات دانشگاه صنعتی شریف گفت: این دانشگاه از نظر فضا و گنجایش، مشکلات عمده ای دارد که متأسفانه- به اعتبار گزارش های سازمان برنامه و بودجه- شاید در بین دانشگاه های تهران استثنایی ترین دانشگاه از این جهت باشد. این دانشگاه برای ۲۵۰۰/ دانشجو تأسیس شده بود، در حالیکه در حال حاضر ۷۰۰۰/ دانشجو داریم و تاکنون نتوانسته ایم همزمان با رشد جمعیت دانشجویی، امکانات دانشگاه را اضافه کنیم. ولی خوشبختانه در دو سه سال اخیر که قدری وضعیت اقتصادی کشور روبه بهبود گذاشته، دولت کمک های فراوانی کرده است تا جایی که ما الان حدود ۵۰ هزار متر مربع زیربنا در دست احداث داریم که امیدواریم تا دو سه سال آینده به نتیجه برسد و گشایشی شود. ولی اگر تعداد دانشجو را به عنوان یک مبنای نظر بگیریم، در مورد زیربنای لازم برای این تعداد دانشجو، هنوز نسبت به واقعیت آرمانی خود خیلی عقب هستیم.

ایشان در ادامه، پیشنهادهایی را در جهت توسعه نظام آموزش عالی کشور ارائه نمودند که شمه ای از آن به شرح ذیل می باشد:

- تهیه سیاست علمی و تکنولوژیک در کشور

یکی از چیزهایی که باید به آن توجه بیشتری شود، تهیه یک سیاست علمی و تکنولوژی در کشور است که ما در حال حاضر فاقد آن هستیم. یعنی باید قانونی مانند قانون اساسی برای وضعیت علمی و تکنولوژیک کشور تدوین نماییم که زمینه های عمده تحقیقاتی را مشخص کند و امکانات لازم را در ارتباط با آن فراهم نماید. به عنوان مثال اگر زمینه های عمده تحقیقاتی جهان را به چند بخش تقسیم کنیم: کامپیوتر، ژنتیک و...، دولت باید استراتژی خود را در این راستا مشخص کند، مثلاً بگوید تحقیق در مورد ژنتیک برای ما مهم است و امکانات لازم را هم در اختیار محققان می گذاریم.

- ایجاد زمینه های سالم برای رقابت سالم بین دانشگاهها

اگر یک بنیاد ملی تحقیقاتی ایجاد شود که براساس آن، پروژه های ملی تعریف شود و در معرض دانشگاهها قرار گیرد، دانشگاهها هر کدام در زمینه رقابتی خودشان می توانند پیشنهادهای لازم را بدهند و هر دانشگاه که در اسرع وقت و با بهترین کیفیت این کار را انجام دهد، از امکانات آن بنیاد علمی و تحقیقاتی بهره مند می شود. یعنی اینطور نباشد که بودجه تحقیقاتی سرانه بین دانشگاهها تقسیم بشود، بلکه جایی باشد که با یک نظارت قوی علمی بتواند این کار را بکند.

- ایجاد مراکز خدمات تحقیقاتی

الان اگر هر دانشگاهی بخواهد تجهیزات عمده ای را برای خودش

استفاده از دانشگاه به عنوان یک بازوی امین و قوی مشورتی برای دولت و

مجلس

دولت می‌تواند از دانشگاه به عنوان بهترین کانون مشورتی استفاده نماید. برای مثال، متخصصان و استادان می‌توانند در قراردادهای بزرگی که منعقد میشود، حضور داشته باشند و این امر می‌تواند یک اصل باشد. حضور استادان در قراردادها و انتقال آن به دانشجویان، می‌تواند مفید باشد و استادان تا حدود زیادی در جریان مذاکراتی که در ارتباط با مسایل صنعتی است، قرار می‌گیرند.

دکتر صالحی در خاتمه با اشاره به تشکیل انجمن فارغ‌التحصیلان دانشگاه گفت: این انجمن توسط فارغ‌التحصیلان این دانشگاه تشکیل شده و متشکل از ۵۰ نفر هیات امناء و ۱۱ نفر هیات اجرایی می‌باشد.

پس از این ملاقات، آقای هاشمی رفسنجانی از قسمتهای مختلف دانشگاه بازدید به عمل آوردند و بعد از اقامه نماز ظهر و عصر، در جمع دانشجویان به ایراد سخن پرداخته و به پرسشهای دانشجویان پاسخ گفتند. ریاست جمهوری در این اجتماع اظهار داشتند: بحمد... انقلاب اسلامی روند تکاملی خود را در مسیر مشخصی طی می‌کند. انقلاب اسلامی بسیاری از مشکلات و مصایب را پشت سر گذاشته و آموخته است که چگونه با شرایط و واقعیت‌های تاریخ و زمان برخورد کند. ما توانستیم دوره‌های پیروزی انقلاب، سازماندهی، دفاع و تثبیت انقلاب را با موفقیت و سربلندی پشت سر بگذاریم و طبیعی است که انقلاب، اهدافی داشته که باید دنبال کند و بدون رسیدن به آنها، نمی‌توان گفت که انقلاب اسلامی به پیروزی کامل رسیده است.

ایشان با بیان این مطلب که توانسته‌ایم در رساندن ندای اسلام به گوش مردم حقیقت‌جو در اقصی نقاط جهان موفق شویم، افزودند: در حال حاضر جهانیان نظاره‌گر ما هستند. گوش‌های فراوانی، اعم از دوست و دشمن، مترصد شنیدن حرفهای انقلاب اسلامی هستند. الان دیگر کسی آن تبلیغات دروغین استکبار را خیلی باور نمی‌کند. آنچه در اوایل، علیه انقلاب اسلامی و امام خمینی (ره) می‌گفتند، به مراتب کمتر شده است. در حال حاضر عملکرد ما تحت نظر است و در حال مطالعه روی آن می‌باشند. تمام این موارد مدنظر است تا ببیند حرفهای ما تا چه اندازه می‌تواند واقعیت داشته باشد. ما گفته‌ایم که دنیا، اسلام را به عنوان یک مکتب و نظام مدبر و مدیر فراموش کرده است، در حالیکه اسلام می‌تواند جهان را در بعد معنوی و مادی، مدیریت و راهبری کند. ما معتقدیم اسلام به عنوان یک مکتب پویا و اصیل مطرح است و برای اداره جهان دارای برنامه می‌باشد.

رییس جمهوری در قسمتی دیگر از سخنان خود اظهار داشتند: یکی از کارهای انجام‌شده که در اواسط آن هستیم، سازندگی کشور است و اینکه بالاخره باید جوابگوی نیازهای مادی جوامع انسانی و نیازهای روز و متجدد و نوبه‌نو جهان باشیم. برای افراد مؤمن که با ایمان خود همه چیز

بخرد، سر به میلیونها دلار میزند و ما می‌توانیم حداقل در تهران که ۴۰ درصد ظرفیت دانشگاهی کشور را در اختیار دارد، یک سری مراکز تحقیقاتی عمده که شامل تجهیزات گران‌قیمت نیز هست، ایجاد نماییم تا به همه دانشگاهها سرویس بدهد.

سازگاری بین تکنولوژی و صنعت و بومی‌کردن پروژه‌های صنعتی

برخی از پروژه‌های صنعتی را می‌توانیم به صورت بومی انجام دهیم، به عنوان نمونه نیروگاه شهید رجایی را داریم که تا حدود زیادی جنبه بومی دارد، یعنی تعداد زیادی متخصصان داخلی در ارتباط با نیروگاه شهید رجایی فعال بوده‌اند. اگر ما در ازای مثلاً هر ۱۰ نیروگاه، یک نیروگاه در مقیاس کوچک را بتوانیم تأکید کنیم که به صورت بومی انجام بگیرد، می‌توانیم این سازگاری را بین تکنولوژی و صنعت فراهم نماییم و زمینه انتقال آن را تسریع کنیم.

تأسیس واحدی برای تسریع در فراهم کردن امکانات تحقیقاتی

همانطور که مستحضر هستید، رشته‌های مقاطع دکتری فعال شده‌اند؛ ولی یکی از تنگناهای اصلی مقاطع دکتری تهیه لوازم است. برای تهیه کوچکترین نیازها باید یک مسیر طولانی طی شود. دانشجو ممکن است گاهی برای تهیه یک فیلم ۳/ الی ۶/ ماه معطل شود و این امر اثرات منفی در بازگشت سرمایه دارد. اگر ما تدبیری اتخاذ کنیم که در این گونه موارد تسریعی صورت بگیرد، می‌تواند کمک مؤثری باشد.

بازنگری در نحوه گزینش دانشجو با حفظ اصل سهمیه‌ها

سهمیه‌های مناطق و سایر سهمیه‌ها یک اصل است و بایست باشد؛ ولی در گزینش می‌توان یک بازنگری دیگری کرد. گزینش باید به نحوی باشد که ضمن رعایت سهمیه‌ها، تا حدودی همگونی در کلاس‌ها نیز ایجاد شود.

توجه بیشتر به دانشجویان داخل

در حال حاضر دانشجویان خوب نوعاً علاقه دارند که به خارج بروند. چون وقتی به خارج می‌روند، هم شهریه‌شان پرداخت می‌شود و هم مسکن و درمان آنها تأمین است و حتی پول توی جیبی هم دریافت می‌کنند و البته اعتبار و وجهه تحصیل در خارج هم موجود است. حال چنانچه بخواهیم دانشجویان خوبمان در داخل کشور بمانند، باید مسایل مسکن، درمان و غیره آنان را حل کنیم. به علاوه، ممکن است تحصیل دوره فوق‌لیسانس در کشور تا سه سال هم طول بکشد، درحالیکه مدت تحصیل در خارج کمتر است و زودتر می‌توانند به فوق‌لیسانس دست پیدا کنند. عمده مشکلات ما هم تأمین وسایل آزمایشگاهی است و دانشجو باید با حداقل امکانات کار کند.

را قبول می‌کنند، این نکته حل شده است که با مکتب، قرآن و مبنای فقهی می‌توانیم جوابگوی نیازهای مادی و معنوی بشریت باشیم؛ اما این نکته باید به دیگران نیز تفهیم شود و باید آنها را با این واقعیت غیرقابل انکار آشنا نمود. ما باید به دنیا نشان بدهیم و اثبات کنیم که ادعایمان را حق می‌دانیم و با همین مکتب، قرآن و مبانی فقهی، که اصول حرکتیمان است، آمادگی داریم و می‌توانیم جواب نیازهای اساسی و بنیانی بشریت را بدهیم.

ایشان افزودند: در حال حاضر در مقطعی هستیم که قطعاً با مزاحمت‌های جدی روبه‌رو خواهیم شد. اما کار مهمی که روی آن بیشتر تکیه می‌شود و برای ما خیلی اهمیت دارد، این است که جامعه‌مان را به گونه‌ای بسازیم که هم جوابگوی معنویات و آرمانها باشد و هم نیازهای مادی انسانها را، نیازهایی که دائماً و نوبه‌نوبه پیش می‌آید، مرتفع نماید. این کاریست که دانشگاهیان بیشتر باید روی آن تکیه کنند. آن نقطه مهمی که ما به آن امیدواریم، این حرکت نیروهای علمی و فنی ماست که در دانشگاهها شاهد آن هستیم. برای این دوران ما به چند چیز نیاز داریم که اولش نیروی انسانی است و بعد سرمایه و مدیریت می‌باشد و دانشگاههای ما در این زمینه رسالت بسیار جدی دارند.

آقای هاشمی رفسنجانی در قسمتی دیگر از سخنان خود پیرامون برنامه توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور اظهار داشتند: در برنامه پنج‌ساله، یک راه مشخص پیش روی ما است که بحمدالله موفق هم هست. برای این برنامه حدود هفت یا هشت سال کار شد تا به این مجموعه رسید و من به عنوان مسوول اجرایی کشور اعلام می‌کنم که شیوه درستی برای این برنامه انتخاب شده است... کشور ما به دلیل جنگ و شرایطی که بر آن گذشت، خیلی عقب ماند؛ اما بدترین ضربه را از کمبود انرژی می‌خوریم. طی دو سه سال گذشته گامهای مؤثری برداشته شده و سالانه ۱۳٪ تا ۱۵٪ درصد رشد داشته‌ایم و در یکی دو سال آینده کمبود انرژی نخواهیم داشت. طرحهای بسیار مهمی در مدت سه چهار سال اخیر به اجرا رسیده و در آستانه بهره‌برداری است. دو حرکت زیربنایی در بخش فولاد و پتروشیمی انجام شده که تا دو سه سال آینده، تقریباً بیش از ۹۰٪ درصد نیازهای اولیه فلزی و شیمیایی تأمین خواهد شد... در پایان برنامه پنجساله، کسری بودجه نخواهیم داشت و این از افتخارات امروز کشور ما در دنیاست. در برنامه پنجساله، ما اولویت را به دانشگاهها داده‌ایم. در سال ۱۳۷۰ بودجه دانشگاهها بیش از ۵۰٪ درصد رشد داشته، در صورتیکه در بقیه بخشها معدل رشد ۱۳٪ درصد بوده است.

ریاست جمهوری سپس به برخی سوالات دانشجویان پاسخ گفتند. ایشان در مورد حذف جهاد دانشگاهی از دانشگاهها اظهار داشتند: قرار نیست جهاد دانشگاهی حذف بشود. مصوبه این است که جهاد دانشگاهی رفته‌رفته باید روی پای خودش بایستد و به یک جریان دولتی و

حقوق‌بگیر تبدیل نشود. ما می‌خواهیم جهاد دانشگاهی به عنوان پلی بین جامعه و دانشگاهها باشد. البته ما در یک مقطعی به آنها کمک خواهیم کرد. اگر مسوولان جهاد با رییس دانشگاه تفاهم داشته باشند، می‌توانند در دانشگاه بمانند و با کمک دانشگاه و دولت می‌توانند به تدریج در بیرون از دانشگاه استقلال را بدست آورند. یک جهاد دانشگاهی مستقل با سوابق انقلابی، فرهنگی و علمی می‌تواند اهرم بسیار خوبی برای پیشرفت مملکت باشد.

ایشان در پاسخ سؤالی در مورد دانشجویان مشروط اظهار داشتند: مسأله مشروط به نفع خود دانشگاهها مطرح شده است. یعنی اگر دانشجویی نتواند در یک مدت زمانی معین در سرش را بخواند، طبعاً فضایی را اشغال کرده و استعدادها و حقوق دیگران را ضایع کرده است. در عین حال، در شورای عالی انقلاب فرهنگی این موضوع مطرح است و جزو دستور می‌باشد و تصمیم لازم به صلاح دانشگاهها در این مورد اتخاذ خواهد شد؛ ولی در نظر داشته باشید که ما نمی‌توانیم به خاطر چندصد نفر یا چند هزار نفر، یک نظام تحصیلی را ضعیف کنیم.

ریاست جمهوری پیرامون شرکت فعال‌تر بانوان کشور در امور مربوط به سازندگی و مدیریت و اشتغال آنان در امور آموزشی و پژوهشی گفتند: از لحاظ آموزشی به نظر من هیچ محدودیتی برای خانمها وجود ندارد و ما از حضور آنان در این مراکز استقبال می‌کنیم. در مورد کارهای مدیریتی هم در هیأت دولت به وزرا پیشنهاد کرده‌ایم که سعی کنند در جاهای مناسب از خانمهای مدیر بگمارند که خانمها بتوانند شخصیت و توان مدیریت خود را عرضه بکنند. به نظر من یکی از کمبودهای جدی جامعه این است که در امور اجرایی نقش خانمها به اندازه کافی روشن نیست. البته الان ما در دوره انتقالی هستیم و وقتی که میدان کار و فعالیت از نظر امکانات غنی‌تر شد، تحقیقاً ما بنا داریم از خانمها با استعدادهای شایسته‌ای که دارند، استفاده کنیم.

آقای هاشمی رفسنجانی در مورد مبارزه دولت با تهاجم فرهنگی اظهار داشتند: دولت در این مورد اقداماتی را در زمینه فرهنگی و زیربنایی انجام داده است. ایشان در مورد نقش ویدئو در شدت گرفتن این امر گفتند: ما باید یک طرز تفکر صحیح و معتدلی را به مردم بدهیم که نیازی به پیروی از غرب و پناه بردن به این وسایل نداشته باشند. این مشکل، مشکل بی‌پناهی بسیاری از آدمهایی است که می‌توانند سالم زندگی کنند؛ ولی سنتهای غلطی که در جامعه است و تحمیلهای بی‌موردی که وجود دارد، آنها را از تفریحات سالم محروم می‌کند. در حال حاضر، طرح مفصلی در دستور کار شورای عالی امنیت می‌باشد. چون این قضیه جنبه امنیتی هم دارد. این موضوع را از این بُعد بررسی می‌کنیم و بعد هم در شورای عالی انقلاب فرهنگی به صورت یک طرح مشخصی تنظیم خواهد شد. ولی به نظر من، مسایل از سطح این ظواهر خیلی فاصله دارد.